



BØRNELÆGER: Psykologer er en grundpille i behandlingen af syge børn og unge

Af Liva Polack, *journalist*

Siden 2016 er hver femte psykolog på børne- og ungeafdelingerne blevet sparet væk. Men ny rundspørge blandt ledende overlæger på børne- og ungdomsafdelingerne viser, at der er stort behov for psykologhjælp til alvorligt og kronisk syge børn og unge.

“Børnepsykologerne har en central rolle”

“Psykologer er en vigtig sparringspartner, så vi ikke kun tænker somatisk”

“Psykologerne udgør en grundpille i behandling på børne- og ungdomsafdelinger”

Sådan beskriver ledende overlæger i pædiatrien psykologers rolle på landets børne- og ungdomsafdelinger. Det viser en ny rundspørge (se grafik s. 12-13) blandt landets ledende overlæger på børne- og ungdomsafdelingerne foretaget af Dansk Psykolog Forening.

Rundspørgen viser bl.a., at 17 ud af 18 af de ledende overlæger — 94 % — mener, at der er behov for, at psykologhjælp indgår som en del af det samlede behandlingstilbud til alvorligt eller kronisk syge børn og unge.

Men siden 2016 er cirka hver femte psykolog på børne- og ungdomsafdelinger rundt om i landet blevet sparet væk, viser tal fra Dansk Psykolog Forening. Det betyder, at afdelingerne ikke kan tilbyde samme psykologhjælp til alvorligt eller kronisk syge børn og unge. Børn og unge, der lider af fx cancer, neonatale børn og deres familier eller børn med psykosomatiske symptomer som ondt i maven eller hovedet.

45 % af de ledende overlæger angiver da også i rundspørgen, at de kun i nogen eller mindre grad oplever, at de har ressourcerne til at tilbyde helhedsorienteret behandling.

RINGERE COPING OG MISTRIVSEL

Formand i Dansk Pædiatrisk Selskab og overlæge på børneafdelingen på Aarhus Universitetshospital Klaus Birkelund Johansen er ikke overrasket over, hvad rundspørgen viser.

— Den bekræfter den oplevelse, vi selv har af, at der er brug for psykologerne på landets børne- og ungdomsafdelinger, siger Klaus Birkelund Johansen og tilføjer:

— Men situationen er i dag, at der er familier



PSYKOLOGER I SOMATIKKEN

med børn og unge, der har alvorlige eller kroniske sygdomme, der ikke får den psykologhjælp, de har behov for på grund af manglende ressourcer.

94 % af de adspurgte ledende overlæger svarer i rundspørgen, at hvis en familie med behov ikke modtager psykosocial støtte, så kan det føre til bl.a. ringere coping og mestring af denne livssituation hos børn og deres forældre.

Og 83 % af de ledende overlæger vurderer, at det også kan resultere i en større risiko for psykisk mistrivsel hos barn og forældre.

På den lange bane kan det yderligere have alvorlige konsekvenser, hvis familierne ikke får den psykologhjælp, de har behov for.

Børn og unge, der har været ramt af alvorlig sygdom, opnår nemlig lavere uddannelses- og indkomstniveau senere i livet sammenlignet med børn og unge uden sygdom, viser forskning fra bl.a. overlæge Poul Jennum. Forældrene er desuden også i farezonen. For de er både socialt og økonomisk dårligere stillede end forældre til raske børn. Og de har betydelig nedgang i indkomst, svagere tilknytning til arbejdsmarkedet og større risiko for skilsmisse, viser forskning af Katrine Søe for Forsikring & Pension desuden er der markant mange børn og unge, der ikke følger den behandling, som de har fået anvist. Det er op imod halvdelen – og for de helt ældste er det op mod 75 %, der ikke følger deres behandling. Men hvis forældre får psykologisk støtte i tilknytning til den medicinske behandling, så følger børnene og de unge i højere grad deres behandling og opnår dermed bedre behandlingsresultater, viser forskning.

MERE SOCIAL ULIGHED I SUNDHED

Kirsten Boisen, der er overlæge på BørneUngeAfdelingen på Rigshospitalet og formand for Dansk Selskab for Ungdomsmedicin, påpeger, at konsekvenserne af den manglende psykologhjælp kan ramme socialt skævt.

– Det her puster til problematikken omkring social ulighed i sundhed. For ressourcestærke forældre kan bedre efterspørge psykologhjælp eller betale

for en privatpraktiserende psykolog. Familier, der er knap så ressourcestærke, er langt mere afhængige af de offentlige tilbud, siger hun.

Også geografisk er der en skævhed. For der er geografisk ulighed i adgangen til psykologer på tværs af regionerne.

– Selvom man ikke ser det med det samme, så kan det ende med, at blive dyrere for samfundet i sidste ende, hvis man sparer psykologer og socialrådgivere væk. Men kassetænkning kan gøre det svært at se konsekvenserne på lang sigt. En af de konsekvenser kunne for eksempel være at en patient ikke kan blive selvforsørgende, siger Kirsten Boisen.

Noget, der også er inde for en 'hospitalskasse', det er læger og sygeplejerskers trivsel. Og her kan den manglende psykologhjælp også have konsekvenser.

En af de ledende overlægerne fra rundspørgen beskriver det således i rundspørgen:

“Vi er blevet kraftigt beskåret og har nu ingen psykolog eller socialrådgiver. Det går ud over vores faglige tilbud til en lang række børn og giver desuden en øget belastning af øvrigt sundhedsfagligt personale.”

FÆLLES FAGLIG STYRKE TIL AT FORANDRE

Næstformand i Dansk Psykolog Forening Nikolai Cerisier Roitmann ønsker en mere helhedsorienteret behandling, hvor der er ressourcer til at de psykologiske og sociale aspekter af det at være fysisk syg også inddrages.

– Børne- og ungdomslægerne syn på nødvendigheden af psykologer understøtter en sådan tilgang til behandlingen i somatikken. Jeg ser gerne, at vi kan bruge denne enighed som en fælles faglig styrke og derigennem medvirke til at sikre bedre behandlingsmuligheder for børn og deres familier i fremtiden, siger Nikolai Cerisier Roitmann.

Dansk Pædiatrisk Selskab og Dansk Selskab for Ungdomsmedicin er sammen med Dansk Psykolog Forening og en række andre organisationer med i en alliance for helhedsorienteret behandling af børn og unge med alvorlig og kronisk sygdom. ■